

raturen i Norden har mycket liten hänsyn tagits, och undertecknad har därför för Sveriges vidkommande nedskrivit en liten sammanställning över arter vilka beskrivits eller publicerats som svenska och kunna tänkas förekomma också i Tyskland utan att ännu ha då påvisats där. Uppsatsen, »Bemerkungen eines schwedischen Koleopterologen zu dem Buche Horions 'Nachtrag zu Reitter, Fauna Germanica'» var införd i Ent. Bl. 1936, och i några fall ha i uppsatsen upptagna arter redan, sedan uppmärksamheten härmed fästs på dem, kunnat påvisas i Tyskland. Ett arbete som Horions kan sålunda väcka inspirerande till samarbete till coleopterologiens fromma. Det vore önskligt att det följdes av ett supplement och att däri spåras vidgad anknytning till den nordiska coleopterologiska forskningen.

Horions »Nachtrag» erhålles för RM 8:50 hos Hans Goecke Verlag, von Beckerathstr. II, Krefeld.

ANTON JANSSON.

Från ungdomsåren.

En barndomsvän uppmanade mig för några dagar sedan att i »Entomologbladet» skriva någon populär uppsats med ett innehåll, som kunde intressera våra yngsta entomologer. En sak skriver jag gärna om. Det finns faktiskt någonting i en entomologs utrustning som är av stort värde men likväl icke brukar rubriceras i faunornas anvisningar om vad en entomolog bör vara försedd med, eller hur han skall bedriva insamlingar och studier — det är entusiasm. Den är en gudagåva, men den är svårare att handskas med än håven och sållet, ty dess lidelsefullhet måste tyglas, så att den lämnar plats även för andra uppgifter än de entomologiska.

Vilken entusiasm för naturen besjälade inte oss unga entomologer i den eviga ungdomens stad, där vi för några decennier sedan uppbjödo hela vår förmåga för att taga största möjliga tribut av djurvärlden i Uppsala och dess omgivningar! Vi utgjorde en rätt månghövdad skara skolpojkar — Yngve Ahlström, Gösta Cedergren, Axel Frisendahl, Olov Lundblad, Paul Sjöberg m. fl. och undertecknad. Hög i centrum stod allas vår utomordentligt välvilliga och avhållna hjälpare, d:r A. Roman, som var omgiven av en skimrande gloria, emedan han ensam ett flertal gånger tagit den mystiska *Hapalus bimaculatus* L. i en jordbikoloni strax söder om Uppsala slott. Ehuru vi pojkar ideligen träffade varandra, voro vi alldeles för många för att bilda ett enhetligt koteri; i stället bildades smågrupper av rätt hastigt växlande sammansättning.

Mellan dessa smågrupper rådde ständigt en livlig samlartävlan, en tävlan, som ibland slog över, så att vänskapsbanden hotade att brista. Detta var helt naturligt, sådana krutdurkar som flera av oss voro. Hetsigheten var verkligen ansenlig. Jag minns t. ex. en sommardag, då jag var tretton år gammal och uppträdde som farlig nimrod med en dubbelbössa, som nästan var av min egen längd. I en lövängsbacke kom plötsligt en myskbock — den första jag sett ute i naturen — och landade på bösskolven. När jag skulle ta den, hann den giva sig i väg, höja sig utom räckhåll och slå till på en sälgstam, där den började gå uppåt. Den var obegripligt imponerande och åtråvärd! Bössan slängdes, och stammen äntrades, men just som den fina longicornen var nära att bli gripen, flög den igen. Med förtvivlan i själen kastade jag mig ned, hann få se den jagade bocken slå ned på en annan sälg och lyckades hugga den där. Till min förbittring hade jag nästan tårar i ögonen. — Förlåt en avvikelse, men jag måste omnämna den yngsta entomolog, som jag sett i farten! Det var i Gästrikland, i Grönsinka, som tycks vara en magnet för entomologer; där fanns år 1906 en endast femårig gosse, som med sin pappas hjälp samlade fjärilar. En gång såg jag honom jaga en parasollfjäril! Pojken sprang med sin håv och grät av ursinne och besvikelse över att han ej kunde fånga den snabba och skrämde fjärilen. Han lät lugna sig något och likaså fjärilen, och slutligen kunde pojken smyga sig fram och fånga den men slog då så vilt hit och dit med håven, att den älskade parasollfjärilen gick i trasor. Pojken tjöt som en gast. —

Coleoptererna voro de mest eftertraktade insekterna. O. Lundblad, som bodde i närheten av »Linnéträdgården», smittades dock av det berömda grannskapet och blev mera mångsidig än vi andra. Ej sällan togo vi vissa risker, när det gällde insamling av de kära coleoptererna. Det kunde kanske hända någon ytterst sällsynt gång, att vårsolen lyste så oemotståndligt förföriskt, att en och annan glömde av skolan en sådan benådad dag. Nå, det ledde visst aldrig till någon farlig efterräkning. — *Calopus serraticornis* L. brukade uppträda som gatutrafikant i skymningen i mars månad, och den var rätt lättfångad, om man blott kunde se, var den slog sig ned å husväggarna. Elektriska ficklampor funnos icke på den tiden, utan vi lyste oss med tändstickor, små lampor och stearinljuslyktor längs »Luthagens» trähusfasader, till stor förskräckelse för många husägare och till ordningsmaktens ohöjda nyfikenhet. I ungdomligt övermod tutade också en och annan av oss i stuprören i förbifarten. Vi räddade oss emellertid alltid. Hur många spörjande och stundom mindre vänliga blickar trotsade vi icke, när vi letade insekter inne i staden! I all synnerhet voro domkyrkans väldiga tegelväggar föremål för undersökning. På deras

fläckiga tegel — en respektlös geolog sade en gång, att man höll så torra predikningar inne i kyrkan, att de kristalliserade ut öken-salter på utsidan — brukade verkligen en förvånande mängd skal-baggar slå sig ned, till och med några ganska sällsynta. — I min samling sitter ett ex. av *Saperda perforata* Pall., som fångats på det branta plåttaket å ett trevåningshus efter en våldsam jakt från »Luthagesplanaden» upp på taket till först det ena, sedan det andra av »Kolthoffs hus». En mild och överseende försyn hind-

O. Lundblad (yngre stadium) vid Mälaren mitt emot Skokloster (Vassunda socken).

rade en störtning den gången. Under denna tid existerade även en annan fara — det fanns s. k. gatpojkar, som tyckte, att till-
varon blev mera omväxlande, om de lade sig i våra förehavanden. Cyankalieburkar och rör voro ömtåliga ingredienser i fickorna, var-
för vi hänvisades till en viss behärskning. Respekten för oss var dock för det mesta betryggande, om också naturligtvis en eller annan tämligen kritisk situation kunde uppstå.

Samlandet bedrevs året om, och intresset var så stort, att man stundom glömde hela den ovidkommande miljön. Det hände till och med en gång G. C. och mig, att vi under en historiektion

voro så upptagna av ett par skalbaggar, att vi totalt glömde bort, att vi sutto på skolbänken — vi blevo dock påmint därom. Vi försökte inventera alla biotoper, vi kunde finna, och de verkligt givande fyndorterna hemlighöllos. Det blev en formlig upphetsning en dag, då P. Sjöberg kunde stoltsera med en levande *Cucujus*, men det gick icke att få ur P., var den hade blivit anträffad. Vi, som icke hade *Cucujus* i våra samlingar, hoppades på ett »Cucujusår» och finkammade återigen trakten av Lilla Norby nära Uppsala, där Kjell Kolthoff tagit *Cucujus*. Förgäves! Det vill säga, ett sådant arbete blir naturligtvis icke helt förgäves i alla avseenden, och så blev ej heller nu fallet. Där hittade jag nämligen det ena av två ex. utav *Læmophlæus turcicus* Grouv., vilka jag vid denna tid tog i Uppsalatrakten, men felbestämde. Först under förra året blevo dessa *Læmophlæus*-exemplar ånyo granskade — Redaktör Anton Jansson sände dem för determination till Hellén i Hälsingfors — varvid de befunnos vara *turcicus*.

Entusiasmen och jalousin i förening ledde till lustiga handlingar, som vi senare skrattat gott åt. En underbar vår, då solröken dallrade över Uppsalaslätten och insektlivet pulserade med en ovanlig intensitet, fanns det en guldgruva för necrophaga insekter strax utanför den egentliga stadens hank och stör. Där låg på den varma, fuktiga jorden en koränta med en fantastisk doftspridning. Ett vimmel av insekter omgav härligheten. När F. och jag skulle besöka den för andra gången, var den försvunnen, men ett svår-följt spår tillät oss att äntligen återfinna den. Den hade blivit bortsläpad av någon eller några andra entusiaster, som ensamma önskade tulla dess insektbestånd.

Vi sysslade under dessa ungdomsår med insektsamling ganska mycket för samlandets egen skull men gjorde samtidigt en mängd iakttagelser och en hel rad anmärkningsvärda fynd. Många av de coleopterarter, som senare angivits såsom nyfunna för Sverige, hade vi långt tidigare påträffat, ehuru vi icke publicerade fynden. Vi kände oss nämligen i allmänhet icke tillräckligt säkra på determinationerna för att våga anmäla våra rariteter.

Insamlingsmetoderna voro ganska primitiva. Tyvärr begagnade vi oss av sållet nästan endast vid undersökning av myrstackar, men därvid konsumerades många vanliga kökssäll, som nu ligga kvarglömda och förrostade i skogsbyrnen i Uppsalas omgivningar. Metodernas enkelhet uppvägdes i viss mån av den brinnande entusiasmen, som vi kände och kanske alltjämt förmå känna, och som väl — så önska och tro säkerligen mina gamla ungdomsvänner i likhet med mig — även nutidens yngsta entomologgarde besjålas utav.

Lundsberg den 23 februari 1938.

EINAR WIRÉN.